

vil lige overfor det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Hage), der fandt, at man skulde ikke bestatte det fortyndede Alkohol efter en ganske anden Maalestof end det rene, klare Alkohol, sige: Nej, den aabenbare Djævel har jeg dog en vis Respekt for, og det er desuden en Djævel, som gennem Marhundreders Hævd har faaet en Slags Blads i vort Folks Liv, og som nu ikke godt kan fjærnes eller udryddes og som heller ikke nu hører til de altsfor slemme Djævale. Man veed jo, at der er godmodige Djævale, som Englene undertiden forhandle med; enhver, der har læst „Faust“, kender den Historie. Den nye derimod, det bayeriske Al, er den fornuimede Djævel, og det er en Fordærvelsens Kilde, som nu vælder ud over vort Folt, som har besudlet de store Byer — og de smaa Købstæder med — ikke saa ganske lidt — jeg kan tale om, hvad jeg har set af den Slags — men paa Landet er den endnu ikke kommen ud. Jeg skal ikke nægte, at jeg forserbedes, da jeg hørte det ærede Medlem fra Kjøge (Hørup) tale om den Sag som saadan en ganske naturlig Sag, der gik sin Gang; Raffen var gaaet den Vej, og nu skulde det bayeriske Al gaa samme Vej. Jeg veed ikke, om han har ganske andre Forestillinger om denne Driks Natur, end jeg har, om han ikke har haft Beslighed til at se dens fordærvelige og undergravende Virkninger, som jeg jævnlig har set dem, eller om han maasse mener, at Menneskene ere flette i Bund og Grund og blive stadig flettere, og derfor skulle vi ikke moralisere af den simple Grund, at det nytter ikke det mindste; Menneskene ville fordærves, og de skulle ogsaa have Lov til at fordærves. Jeg tror nu, at det er ganske anderledes, og naar jeg nu drager en Side af Sagen frem, som jeg har lært under disse Forhandlinger, saa forekommer det mig ganske klart, at det, at det bayeriske Al er paa Vej til at blive en Foltedrik her i Landet, og allerede har ruineret saa stærkt paa vore arbejdende Klasser inde i Byerne, og undergraved dem saa meget haande økonomisk, moralsk og fysisk, det er for en stor Del de danske Politikeres Skyld. Jeg vil nu ikke her drage dette Spørgsmaal frem, hvem der overhovedet har Skylden for vore elendige politiske Tilstande. Jeg tror, at der var mange, der skulde melde sig, hvis

alle de skyldige skulde melde sig, og jeg skulde ikke selv kunne slippe fra at melde mig. Forvrøvlingen er jo imidlertid en Rendsgerning. Vi leve jo i den parlamentariske og lovgivende Forvrøvlings Tidstid, og hvor saa end Skylden er, er det klart, at da denne Drik kom op, blev den Pligt forsømt, som jeg tror, enhver Lovgiver har til at moralisere, thi jeg tror, at enhver Lovgiver har den Pligt stadig at holde den moraliske Forderung for Samfundet saa vel som for de enkelte Vaagen hos sig selv, saaledes at den idelig og idelig tilhviser ham Tilskyndelser eller holder ham tilbage. Jeg tror, det er aldeles forkert, naar Folt af den nære Skole ville sige: Vi ere Politikere og ikke Moralister, og vi overlade Folkets Forbedring, hvis der er en svag Mulighed derfor, til Præster og andre saadanne Folt. Jeg tror, at den moraliserende Pligt er til Stede, og jeg tror, at det er en usjel Politiker, der noget Djebtit kan slippe den af Syne. Den er til Stede ved enhver Beslighed og den er ogsaa til Stede, naar der er Tale om Bestatningsforhold, simpelt hen paa den Maade, naar der bliver Valg mellem forskellige Statter, at, hvis vi have to Statter, der af andre Grunde ere lige gode og raimne Evnen lige meget, men hvor det ene Objekt indeholdt en Fare for Befolkningen, en Fristelse, som mange svage Sjæle ikke kunne modstaa, saa maa det være enhver brav og ærlig Lovgivers Sag at vælge at bestatte det farlige Objekt fremfor det uskyldige. Jeg tror nu ikke, at den Afgift, som efter Forslaget vil blive lagt paa det bayeriske Al, er tilstrækkelig, det er overmaade langt fra, men det, som jeg sætter ganske overordentlig Pris paa, det er, at vi nu endelig saa fat i dette Objekt, efter at det saa længe ved vort eller andres Sløseri — det er mig ganske ligegyldigt — er sluppet os af Hænderne og er i Færd med at vokse os over Hovedet. Lad os her lægge Mærke til et Forhold, som endnu saa tydelig viser os, hvorledes denne Sag er i Færd med at vokse os over Hovedet. Vi ere et lille Folt i smaa Forhold og med smaa Formuer, men hvad er det for Formuer, der have begyndt at rejse sig imellem os? Hvad er det for Otkonger, som begynde at vandre omkring imellem os? De klæde sig ikke i Purpur, men de svøbe Mæcenass's Toga om deres